

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Visio decima. ca. xij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Danielis

grecoꝝ et persarū dicit hieronym⁹ esse ange-
los malos, qui appositi sunt regnis illis ad
exercitum. Laborabat itaq; angel⁹ persarū
ne hebrei liberarentur a domino persarum
tum quia delectabatur afflictionibus eorū
tum vt perse diutius affligentes eos graui⁹
peccarent. Laborabat etiam angelus grecoꝝ
tum vt perse et captiuitas hebreorū cum eis
transiret in dominiū grecoꝝ. Gregori⁹ autē
vult eos fuisse angelos bonos qui satage-
bant ne tam cito liberarentur iudei, vt si qd
adhuc erat purgandum in eis purgaretur,
et de coquerentur vsq; ad vnguem. Preter
ea addidit vtr ille. Hunc reuertat vt preli-
er aduersus principem persarū. verū tam en-
prius annuntiabo tibi quod expressum ē in
scriptura veritatis de quibusdā alijs quorū
geris sollicitudinem. Porro a primo anno
darii orabat daniel pro eo vt stare et robo-
raretur regnum eius, et sollicitus erat de suc-
cessoribus regni persarum volens eos scire
De quorū manifestatione sequitur decima
visio, in qua primum inducitur Daniel lo-
quēs sic.

Visio decima. Caplin. XII.

Go autem a pri

mo ano darij medij stabā in cō-
specu dī, vt confortaret et roborā-
retur spe darij. Et statim fit metaplasimus q̄
frequēs ē in pphetis. Et introducitur vtr ille
predic⁹ loquēs ad danielē sic. Et nunc ve-
ritatē annuntiabo tibi, quia ecce adhuc post
darii et cyri q̄ nūc sunt tres reges stabūt in
perside, cambyses, sereneides magus darij
filius itaspis: et quartus, sereses filius darij
super omnes erit, et concitabit omnes aduer-
sus regnū grecie. De isto legit, quia succēdit
athenas, et bellum nauale egit apud salamis
nam, quādo sophocles et euripides clari ha-
bebant, et phemistodes in psam fugiēs hau-
sto sanguine tauri perijt. Tūc vtr qui loque-
batur danieli ptermisit omnes reges vsq; ad
alexandru magnū et ait. Surget p̄o rex for-
tis, et faciet quod placuerit ei, et cū steterit cō-
teritur regnū eius, et diuidet in quattuor vē-
ros celi. In egypto est que est ad meridiē p̄-
mus regnauit ptholomeus lagi filius. In ma-
cedonia philippus qui et arideus frater alexā-
dri que est ad occidentē syrie et babilonie et su-
periorib; locis que sunt ad orientem presuit

seleucus nichanor imperauit Asie et ponto:
et ceteris in eadem plaga prouincijs. Anti-
gonus p̄o ad septentrionem. Et hoc fm or-
bis totius plagas dicimus. Qui autē in in-
dea est ad aquilonē syria: ad meridiē egyptū
habet. De regno egypti et syrie tantū profes-
quitur daniel, quia sub his afflictus est po-
pulus dei viciissim. Porro post alexandrum
regnauit in egypto ptholomeus lagi filius, a
quo sequētes reges egypti ptholomei dicti
sunt. Post ptholomeu philadelphus post
ptholo, euergetes, post ptho, philopat, post
ptholo, epiphanes. In syria post alexandru
regnauit seleucus, post antioch⁹ soter, a quo
successores antiochi dicti sunt, post antio-
chū theos, post antio, gallaricus, post anti,
magnus, post anti, epiphanes. De his prose-
quitur vtr loquens ad danielē: incipiens a
rege egypti sic. Et confortabit te austri. Sic
est ptholomeus lagi filius adeo fort⁹ vt pir-
thū regem egyptorū expulsum restitueret i
regnum, et deuicto demetrio filio antigoni se-
leuco regni sui partem quā antigoni⁹ abstu-
lerat restituit, egyptū, phenicē, et regiōes mul-
tas et insulas sibi subiugauit. Cui successit
ptho, philadelphus, q̄ primus ab ethiopia
adduxit, cccc. elephantes, turres ligneas eis
supponens, in quib; posuit armatos ad di-
micandū, sub quo, lxx, interpretes claruerūt
hic pugnavit contra antiochum, theos re-
gem syrie, sed postea federati sunt. Nam anti-
ochus duxit vxorem beronicem, filia philae
delphi: repudiata priori vxore laodice, que
cum redisset in gratiam vtri occidit veneno
vtrum et filium quem susceperat d̄ beronice
gallericum p̄o filium suum fecit regem syrie
Euergetes p̄o qui successit philadelpho in
vltionē beronice sororis vastauit syriā. Sz
audito q̄ pncipes egypti conspirauerāt ad
uersus eum redijt in egyptum, trahens secū
d̄ syria pdam multam nimis, et simulacro-
rum duo milia, dc. talenta. Porro galleri-
cus duos filios reliquit seleucum et antio-
chum magnum, sed antiochus occiso fratre
suo regnauit, et congressus cum rege egypti
philopatre victus est per desertum fugiens
et pene captus. Philopatri vero successit in
egypto epiphanes cum esset quattuor anno-
rum, et cepit antiochus magnus infestare eū
Sed principes egypti dimicabant pro pue-
ro, Sub epiphane ontas sacerdos assūptis

Historia libri

plurimis iudeorum fugit in egyptum, et accepit a rege regionem que ellopoleos vocabatur et in ea extruxit templum simile templo iudeorum asserens se implere vaticinium elise scribentis. Erit altare domini in egypto, et titulus eius in terminis eius. Hoc templum permansit annis, ccc. usque ad vespasianum qui civitatem ipsam quam dicebatur onie, et templum fundit. **T**ria in scripturis inveniuntur de templo domini extructa, a salomone, ab antiocho, et a Jesu sacerdote.

Trium in scripturis inveniuntur de templo domini extructa, a salomone, ab antiocho, et a Jesu sacerdote.

plurimis iudeorum fugit in egyptum, et accepit a rege regionem que ellopoleos vocabatur et in ea extruxit templum simile templo iudeorum asserens se implere vaticinium elise scribentis. Erit altare domini in egypto, et titulus eius in terminis eius. Hoc templum permansit annis, ccc. usque ad vespasianum qui civitatem ipsam quam dicebatur onie, et templum fundit.

sed epiphanes per fraudem electo fratre vel occiso regnavit in syria. Hucusque de ordine historie inter porphyrum et nostros nulla est concordantia, que sequuntur exponit porphyrus de antiocho tantum. Exposuit etiam danielis ut infamaret eum. Nos autem mixtum exposuimus de antiocho et antichristo, quedam tamen specialiter de antiocho, et quedam de antichristo, ut illud de antiocho, et comedentes panem cum eo, et cetera. usque illuc, et veniet super eum trieres et romani. Antiochus enim epiphanes dedit sororem suam uxorem epiphano regi egypti in dolum, qui suscepit ex ea duos filios. Tunc antiochus ingressus est egyptum tanquam visus sororem et nepotes, sed in ter epulas fecit occidi visum sororis, et voluit obtinere egyptum, sed egyptii viriliter resistentes deiecerunt eum. Post biennium reversus obsedit alexandriam et ecce legati romanorum missi sunt ad egyptios liberandos quibus federati erant. Quibus applicuissent egressus est eis obviam antiochus, et dum staret in litore dixit ei mare publicus lenas. Senatus populi romani precipuit tibi recedere ab amicis suis, tunc ille perteret inducias respondens: marcus circa illum fecit circulum in sabulo cum virga, et ait. Senatus populi romani precipuit tibi ne egrediaris de hoc circulo donec respondeas. Ad quem antiochus. Si sic visum est senatui et populo romano recedendum est, et recessit ab egypto, summi liter et quod sequitur de antiocho tantum intelligendum est, et erit in scripturis feminarum. Nam antichristus castus erit ob simulationem religionis. Quod prosequitur, deum moazim in loco suo venerabit utriusque agrum. Moazim enim psidium sonat, et antiochus in hierusalem psidium posuit et idolum tonis, antichristus pro diabolo deus et psidium suum venerabit. Porro antichristo tantum congruit id quod sequitur, et figet tabernaculum suum apud hermo inter maria. Apud hermo interpretatur solium suum, et est sensus. Figet tabernaculum solium suum in hierusalem, que sita est inter mare mortuum et cyrenum et super montem in oculum et sanctum, id est montem oliveti, et ponet tabernaculum suum, et veniet usque ad similitudinem eius, id est ad locum unde dominus ascendit, et nemo auxiliabitur ei, quia audietur vox in aere dicens. Morere et statim fulminabitur, postea prosequitur visio de antichristi tempore, et perversione iudeorum et resurrectione mortuorum dicens. Et veniet tempus quale non fuit ex quo gentes ceperunt esse. Et stabit michael pro filiis populi tui et salvabitur eis omnes qui scriptus erit in libro dei. Et multitudo omnium qui dormierunt in pulvere terrae evigilabunt, alij in vitam eternam, alij in operibus probum ut videantur semper. Non quidem bonos, quia tollitur impius ne videat gloriam dei, sed ut videant opprobrium suum semper. Tu autem daniel signa libri, id est scribe mysteria, sed non exponere. Pertransibunt plures, et multiplex erit scientia, quasi diceret. Relinque posteris materias exercitum, et desiderabat daniel scire quanto tempore duraret persecutio antichristi, et vidit principem perstantem in ripa fluminis, et principem grecorum stantem in altera, et virum indutum lineis stantem in medio super aquas, et dixit ad eum. Quis quo finis horum mirabilium, et eleans ille utranque manum iuravit per viventem in eternum, quia in tempus et tempora et dimidium temporis. Et ait daniel. Domine mihi quid erit post hec, et respondens ille iteravit idem tempus, sed per alia verba dicens. Cum ablatum fuerit iuge sacrificium, et postea fuerit abominatio in desolatione, hoc est cum ablato cultu dei et desolato, antichristus abominabiliter exhibebit se adorandum, et erit dies mille ducenti, id est tres anni et semis. Postea intulit quid erit post hec, respondens dicens. Beatus qui expectat et pervenit ad dies mille, ccc, xxxv, si diebus mille, ccc, xxxv addantur dies, cly, fient dies mille, ccc, xxxv. Ita post mortem antichristi dabunt lapsis, cly, dies ad penitentiam. Et est sensus. Beatus erit qui post dies persecutiois pervenit ad dies superadditos penitentie. Tu autem daniel interim vades ad presinitum tempus vite tue et requiesces, et in fine dierum stabis in sorte tua, id est resurges in ordine tuo.

culum suum apud hermo inter maria. Apud hermo interpretatur solium suum, et est sensus. Figet tabernaculum solium suum in hierusalem, que sita est inter mare mortuum et cyrenum et super montem in oculum et sanctum, id est montem oliveti, et ponet tabernaculum suum, et veniet usque ad similitudinem eius, id est ad locum unde dominus ascendit, et nemo auxiliabitur ei, quia audietur vox in aere dicens. Morere et statim fulminabitur, postea prosequitur visio de antichristi tempore, et perversione iudeorum et resurrectione mortuorum dicens. Et veniet tempus quale non fuit ex quo gentes ceperunt esse. Et stabit michael pro filiis populi tui et salvabitur eis omnes qui scriptus erit in libro dei. Et multitudo omnium qui dormierunt in pulvere terrae evigilabunt, alij in vitam eternam, alij in operibus probum ut videantur semper. Non quidem bonos, quia tollitur impius ne videat gloriam dei, sed ut videant opprobrium suum semper. Tu autem daniel signa libri, id est scribe mysteria, sed non exponere. Pertransibunt plures, et multiplex erit scientia, quasi diceret. Relinque posteris materias exercitum, et desiderabat daniel scire quanto tempore duraret persecutio antichristi, et vidit principem perstantem in ripa fluminis, et principem grecorum stantem in altera, et virum indutum lineis stantem in medio super aquas, et dixit ad eum. Quis quo finis horum mirabilium, et eleans ille utranque manum iuravit per viventem in eternum, quia in tempus et tempora et dimidium temporis. Et ait daniel. Domine mihi quid erit post hec, et respondens ille iteravit idem tempus, sed per alia verba dicens. Cum ablatum fuerit iuge sacrificium, et postea fuerit abominatio in desolatione, hoc est cum ablato cultu dei et desolato, antichristus abominabiliter exhibebit se adorandum, et erit dies mille ducenti, id est tres anni et semis. Postea intulit quid erit post hec, respondens dicens. Beatus qui expectat et pervenit ad dies mille, ccc, xxxv, si diebus mille, ccc, xxxv addantur dies, cly, fient dies mille, ccc, xxxv. Ita post mortem antichristi dabunt lapsis, cly, dies ad penitentiam. Et est sensus. Beatus erit qui post dies persecutiois pervenit ad dies superadditos penitentie. Tu autem daniel interim vades ad presinitum tempus vite tue et requiesces, et in fine dierum stabis in sorte tua, id est resurges in ordine tuo.